

מסורת הש"ס

6) (לפני ה', כ) ב' ב' ק"ג ד'
7) (מספתי"א פ"ג,
8) (ישיבתי ט"ז).

הגהות הב"ח

6) במשנה אף במשנה
עשה כן וכו' ר"ח במשנה
עשה כן:

הגהות הגר"א

א) במשנה מפני כבוד
המדות. נמקם:

לעני רש"י

אשקינו"א ק"ג
אורשו"ר (אדרשו"ר).
לחיות.

מוסף רש"י

שוקל אדם בשר כנגד
הכלי. טעם המוכר כשר
כמשקל, א"ש"ס שספר
לשקול ולמכור דבית
משנה חול. מותר הוא
לשקול כנגד הכלי, ובגדר
הקפוי"ן. סמן גדול
שקולו"ן כי כשר, דלמס'
שני ולא הו' משנה חול
(ישיבתי ט"ז).
אין
משניות. אין משניות
(נפ"ט). בורות שחיון
ומעורת. להכניס בהן מים
לשקות. רבי דב' הלך
לכל ירעה מן הגנבים
(ב"מ ט"ד).

רבינו חננאל

בסורא אמרי כי תרטא
כו'. פירושו נותן לזה
לזה, תרטא, וזאת דבר
ידוע באותו מקום, ולזה
שלנו תרטא, ובשר היו
אומרים כי חלקא ופלגו
חלקא, וכן אוזיא וכן
רביעא כולן שם אוחו כלי
הידוע במסופים (פ"ג)
אמר ארס לחיבור ביה
טוב מלא לי כלי ה'
אבל לא במדה זו.
אוקמה שמואל הא דתנן
מלא לי כלי ה' ואתא רבי
שכילי מדה ידועה, הוון
כלי ששכיל קפוי הוון
עשר להשתמש בו בביתו,
אבל לא במדה, אבל
לא בכלי המיוחד למדה
בו לבני אדם שאינו
עשוי להשתמש בו אלא
למדה בלבד, כגון קפוי
שהוא עשוי למדה בו
למכירה ולקנייה אילו
דבוי ת"ק, ואתא רבי
יהודה למימר אשילי כלי
העשוי להשתמש בו, כיון
ששכיל מדה ידועה אסור
למלאוהו ולתת אותו
לחבור ביי"ט. שנמצא
כאלו מודד ומוכר לו.
ואשקין וכו' ר' יהודה.
מחמי"ן בשמחה יד"ט

אין צדין פרק שלישי ביצה

כ"ט.

צמדה ומכר ממנה עד שמכר חשבונו נמלא כל הנוטר בחכית על ידי
צרוין שהרמיה היין כשמואלו ומעלה אוסיה אישקומ"א בלע"ו ואין
המדה מלאה וכן נקראין צרוין לפי שמכרין אותו כן היין כששטה

כסורא אמרי. דרך לומר לטובת מן לי תרטא או פלג תרטא ויגנש
אמרי חלקא או פלג חלקא ובפומבדיתא אמרי אחיז. כל הטבחין היו
מנתחין בהמותיהם כשבו כך וכן נמחיס מן הכהנה ולאותן הנמחיס

אי נמי על דקלישי ויחי ושמן יו כז מזוי מפני שמודבק בשולי המדה
ובדפנותיה וציון שכימי צרוין ולא
בשמן: ומכריו כנסו כו'. כלפרישית
צרוין: לפני הנוצרים. של הקדש
לעשות בהן לרבי הקדש אם ירצו.
והם לא הקדישוהו כצרוין אין יכולין
להקדיש שאינו שלהם אי נמי יכולין
הוא ליה גזל בעולה: אמרו להם
חכמים אין חכמים זקוקין לכך. הואיל
ומתחלה לן נתינתם לגזול שהלקוחות
מוחלין על ידי טרדן ומרוחנם שאינם
יכולין לנשות עד יודעו וקא ממלי:
אף אנו אין רלונו לכך. לזה ליהנות

א"בסורא אמרי תרטא ופלגו תרטא בנרש
אמרי חלקא ופלגו חלקא בפומבדיתא אמרי
אוזיא ופלגו אוזיא בנהר פקוד ובמתא מחסיא
אמרי רביעא ופלגו רביעא: אומר
אדם לחברו מלא לי כלי זה אבל לא במדה
ר' יהודה ואמר אם היה כלי של מדה לא
ימלאנו מעשה באבא שאול בן במנית שהיה
ממלא מדותיו מערב יו"ט ונותנן ללקוחות
כו"ט אבא שאול אומר אף במועד (6) עושה
כן (א) מפני ברורי המדות וחכמים אומרים אף
בחול עושה כן מפני מצוי המדות: גמ' מאי
אבל לא במדה אמר רב יהודה אמר שמואל
אבל לא בכלי המיוחד למדה אבל כלי
העומד למדה ימלאנו ואתא ר' יהודה למימר

אפילו כלי העומד למדה לא ימלאנו אלמא
גבי שמחת יום טוב ר' יהודה לחומרא ורבנן
לקולא והא אפכא שמעינן להו דתנן ר' רבי
יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי
וכנגד הקופי"ן וחכמים אומרים אין משגיחין
בכף מאונים כל עיקר אלמא ר' יהודה לקולא
ורבנן לחומרא קשיא דר' יהודה אדר' יהודה
קשיא דרבנן אדרבנן דר' יהודה אדר' יהודה
לא קשיא התם בשאינו עומד למדה הכא
בעומד למדה דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא
התם קא עביד כדעברין בחול הכא לא קא
עביד כדעברין בחול רבא אמר מאי אבל לא
במדה: שלא יוכור לו שם מדה אבל כלי
המיוחד למדה ימלאנו ואתא ר' יהודה למימר

דמחי שפיר כמודד ומוכר כעובדין
דחול: כלי וקופין אין עומדין לכך:
כדעברין בחול. במאונים פעמים
שאין הליטרטא לפניו ויבין שידע משקל
כליו שוקל זו: לא קא עביד כעובדין
דחול. דעדין לא ילך טעמו של כלי
זה למדה: שם מדה. רביעא או לוג
אלא כך יאמר לו סתם כלי זה מלא
לי: הלא לא קא עביד כדעברין
בחול. שדרך לקוחות לומר מן לי לוג
ואין דרך לומר כלי זה מלא לי בדרך
מקח אלא בדרך הולאה או מתנה
ואע"ג דמיוחד למדה: עבדי אינשי
דמקרי חמרא. לחכמייה: כמנא

דכילא. של מדה: טנא אף כמנועד
טושה כן מפני בטול בית המדרש.
היה חכם גדול וצדיק רבים לשאול
הימנו וצמועד רבים עסקים במורה
שאין ערודים במלאכה והיה ממלאן
בלילה שאין זמן בית המדרש כדי שיהא
פניו ציוס. ולמלאן דגנרס בנתמתי מפני
צרוי המדות מפרש הכי מפני בטול
בית המדרש של צאי מועד לא יהיה
פניו לנשות ולגנר מדותיו שלא ידמיתו
לפיק ממלאן בלילה: טנא כנס כו'.
משנתן יין בחכית כך וכן לוגין

קא עביד כדעברין בחול הכא
לא קעביד כדעברין בחול דעבדי אינשי דמקרי
חמרא במנא דכילא ושתו:
שלוש מאות גרבי יין מברורי המדות וחבריו
כנסו שלש מאות גרבי שמן ממצוי המדות
והביאום לפני הנוצרים
לירושלים אמרו להם אי אתם זקוקים
לכך אמרו להם אף אנו אין רצונו בכך
אמרו להם הואיל והחמרתם על
עצמכם עשו מהם צרכי רבים דתניא
ג' גזול ואינו יודע למי גזל יעשה בהם
צרכי רבים מאי גינהו אמר רב חסדא
בורות שיחין ומעורת אדרביתא רב
חסדא לרבנא עוקבא ודרש י"ה לא ימרו
אדם שעוריים ויתן לפני בהמתו כיו"ט
אבל קודר הוא קב או קבים ונותן
לפני בהמתו ואינו חושש והנהחיתום
מודד תבלין ונותן לתוך שחטול חלה
בעין יקדחיתו בכשילו אמר רב רימיה בר
אבא אמר רב מורדת אשה קמח כיו"ט
ונותנת לתוך עיסתה כדי שחטול חלה
בעין יפה ושמואל אמר יאסור והא
תנא דבי שמואל אסור ותנא דבי שמואל
מותר שמואל

העומד למדה ימלאנו ואתא ר' יהודה
למימר גבי שמחת יום טוב ר' יהודה
לחומרא ורבנן לקולא והא אפכא
שמעינן להו דתנן ר' רבי יהודה אומר
שוקל אדם בשר כנגד הכלי וכנגד
הקופי"ן וחכמים אומרים אין משגיחין
בכף מאונים כל עיקר אלמא ר' יהודה
לקולא ורבנן לחומרא קשיא דר' יהודה
אדר' יהודה לא קשיא התם בשאינו
עומד למדה הכא בעומד למדה דרבנן
אדרבנן נמי לא קשיא התם קא עביד
כדעברין בחול הכא לא קא עביד כדעברין
בחול רבא אמר מאי אבל לא במדה:
שלא יוכור לו שם מדה אבל כלי המיוחד
למדה ימלאנו ואתא ר' יהודה למימר
אפילו כלי העומד למדה לא ימלאנו
אלמא גבי שמחת יום טוב ר' יהודה
לחומרא ורבנן לקולא והא אפכא
שמעינן להו דתנן ר' רבי יהודה אומר
שוקל אדם בשר כנגד הכלי וכנגד
הקופי"ן וחכמים אומרים אין משגיחין
בכף מאונים כל עיקר אלמא ר' יהודה
לקולא ורבנן לחומרא קשיא דר' יהודה
אדר' יהודה לא קשיא התם בשאינו
עומד למדה הכא בעומד למדה דרבנן
אדרבנן נמי לא קשיא התם קא עביד
כדעברין בחול הכא לא קא עביד כדעברין
בחול רבא אמר מאי אבל לא במדה:
שלא יוכור לו שם מדה אבל כלי המיוחד
למדה ימלאנו ואתא ר' יהודה למימר

קא עביד כדעברין בחול הכא
לא קעביד כדעברין בחול דעבדי אינשי דמקרי
חמרא במנא דכילא ושתו:
שלוש מאות גרבי יין מברורי המדות וחבריו
כנסו שלש מאות גרבי שמן ממצוי המדות
והביאום לפני הנוצרים
לירושלים אמרו להם אי אתם זקוקים
לכך אמרו להם אף אנו אין רצונו בכך
אמרו להם הואיל והחמרתם על
עצמכם עשו מהם צרכי רבים דתניא
ג' גזול ואינו יודע למי גזל יעשה בהם
צרכי רבים מאי גינהו אמר רב חסדא
בורות שיחין ומעורת אדרביתא רב
חסדא לרבנא עוקבא ודרש י"ה לא ימרו
אדם שעוריים ויתן לפני בהמתו כיו"ט
אבל קודר הוא קב או קבים ונותן
לפני בהמתו ואינו חושש והנהחיתום
מודד תבלין ונותן לתוך שחטול חלה
בעין יקדחיתו בכשילו אמר רב רימיה בר
אבא אמר רב מורדת אשה קמח כיו"ט
ונותנת לתוך עיסתה כדי שחטול חלה
בעין יפה ושמואל אמר יאסור והא
תנא דבי שמואל אסור ותנא דבי שמואל
מותר שמואל

עין משפט

בר א"מ מ"ד ס"ג
י"ט הלכה כה סמך
לאין ע"ה טו"ע א"ח
ס"מ חק טע"פ א:
טו ב ב מ"י ט"ס ט"ס
טו"ע א"ח ס"מ
חק טע"פ ג וימ"ן ט"ס
ט"פ א:
ד (טו"ע מ"ח ס"מ ט"ס
ט"פ א:
מח ה מ"י ט"ס הלכה כה
סמך ט"ס טו"ע א"ח
ס"מ חק טע"פ ד וימ"ן
ט"ס ט"פ א:
מ"ט ו מ"י וימ"ן ט"ס
ט"פ א:
מ"ח ט"פ א:
ג ז מ"י וימ"ן ט"ס טו"ע
א"ח ס"מ חק טע"פ א:

רבינו חננאל

ורבנן (מסילין). והא
איכא שמעון להו.
דתנן רבי יהודה אומר
שוקל אדם בשר כנגד
הכלי כו'. ופיקוק דרבי
יהודה ארבי יהודה לא
קשיא. התם בבלי שאינו
עומד במשקל ידוע לפיכך
סוזה, הבא למלאות ולתת
לכלי העומד למדה
ידועה יאסור. לרבנן
נמי דאמרי אין משגיחין
בכף מאונים כל עיקר,
מ"ס טע"פ טע"פ ח"ל
ושוקל במאונים שבבלי
כך אסור, אבל הכא
פעמים שנתן אדם יין
בכלי של מדה ושותה
ולפיכך מותר. ובה אמר
ובלבד שלא יאסור לו
סכום מדה. מעשה באבא
שאלו בן בונתיה שהיה
ממלא מדותיו מערב יו"ט
כו'. וחכמים אומרים אף
בחול עושין כן מפני
מוציא המדות. תנא הוא
כיוס ש' גרבי יין כו',
ואשקנא יעשה בהן צרכי
צבור. דתניא גזל ואינו
ידע ממי גזל, לך יעשה
הן צרכי צבור. אילו
שוקל צרכי צבור בורות
שיחין ומעורת. יושלמי
ר' אלעזר אסר לניצרא
בר חמא מלא לי ריחין
מנא ולמחר אגן סבילין
ליה. אדרביתא רב חסדא,
כלומר שם דבריו ידעו
לרבנא עוקבא, ודרש
לא ימרו אדם שעורים
ותן לפני בהמתו. א"א
באימר קב או קבים
ואינו חושש משום מידה.
אמר רב מורדת אשה
קמח ללוש בו, דכיון
דידעה דלישה חמשה
רבעים ועוד לו חמסכת
כדי שחטול חלה בעין
יפה. ושמואל אמר אסור.
ואפקא אבוי ואמר השתא
דתנא דבי שמואל מותר
ואמר שמואל אסור

א' א' ל' א' א' ל' א' א'
ק' א' ק' א' א' א'
ג' א' מ' א' א' ל' א'
ה' חמסכת ל' א' א' וי.